

Michał Kobusiewicz, John Bower

Wojnowo, gm. Kargowa, woj.
zielonogórskie. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 20, 37-38

1986

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Przebadano 315 m² stanowiska. Badania miały na celu uściślenie zasięgu osady oraz odkrycie obiektów należących do kultury Chłopice-Vesela. W wyniku badań, osada zajmowała obszar rzędu 5-7 ha. Nie stwierdzono obiektów kultury Chłopice-Vesela, a ilość zabytków tej kultury była znikoma.

Zarejestrowano 13 obiektów, na ogół z niewielką ilością znalezisk i w większości o trudnej do określenia przynależności kulturowej. Interesujące były resztki ogniska oznaczone jako obiekt 29; znaleziono w nim nie uszkodzony sierp z krzemienia wędzkiego oraz przęślik gliniany; oba zabytki pochodzą z wczesnego okresu epoki brązu. Innym ciekawym znaleziskiem było skupisko jedenastu przędlików glinianych typowych dla kultury pucharów lejkowatych; odkryto je w obrębie obiektu 33.

Z warstwy kulturowej udało się wydobyć szereg ciekawych znalezisk. W wykopie 19 odkryto naczynie esowate z dwoma uchami powyżej maksymalnej wydłębności brzuśca i owalnym zarysem wylotu i górnej partii naczynia. Najprawdopodobniej należy je łączyć z późnym etapem fazy łódzkiej kultury trzcinieckiej /chronologicznie odpowiadającym grupie konstantynowskiej/.

W wykopie 23 odsłonięto szpilę z brązu z głową zwinętą w kształcie rurki, w wykopie 21 znaleziono pucharek doniczkowy kultury lubelsko-wołyńskiej ceramiki malowanej, w wykopie 25 zdobiony garnek esowaty kultury trzcinieckiej. Oprócz tego wydobyto uszkodzoną siekierę kamenną, glinianą łyżkę kultury trzcinieckiej, fragment glinianego modelu topora, trzy niewielkie rdzenie krzemienne /w tym jeden walcowaty, o dookołnej odłupni, wtórnie użytkowany jako pośrodek lub reuszser/, ponadto szereg kamieni żarnowych, tłuki i rozcieracze kamienne i krzemienne oraz ceramikę kultury lubelsko-wołyńskiej ceramiki malowanej, KPL z wczesnego okresu epoki brązu, w tym kultury trzcinieckiej, fazy łódzkiej i wczesnego średniowiecza, a także znaleziska telame /w tym noże/ przypuszczalnie średniowieczne lub nowożytnie.

Materiały i dokumentacja znajduje się w WOA-K Zamość.

Badania będą kontynuowane.

WARSKOWO, gm. Stawno
woj. śląskie
Stanowisko 26

patrz
okres wpływów rzymskich

WIERZCHICA
woj. radomskie
Stanowisko "Zale"

Pracownie Konserwacji Zabytków
Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska
Oddział w Warszawie

Badania prowadziła mgr Hanna Lech. Finansował WKZ w Radomiu. Szósty sezon badań. Kopalnia krzemienia "czekoladowego" ze schyłkowego paleolitu, neolitu, epoki brązu.

Kontynuowano prace związane z określeniem zasięgu pola górniczego kopalni w kierunku zachodnim, północno-zachodnim i wschodnim. Równocześnie prowadzono prace w środkowej części stanowiska. Założono 9 wykopów sondażowych o powierzchni 530 m², odnotowując w nich 11 kolejnych szybów bądź ich fragmentów.

W części zachodniej i wschodniej stanowiska poza licznym materiałem krzemieniem w warstwie humusu, nie wystąpiły żadne obiekty archeologiczne związane z działalnością kopalni. Na obszarach tych założono 6 wykopów sondażowych /I/86, III/86, V-VII/86, IX/86/ o powierzchni 325 m².

W kolejnym wykopie /VIII/86/ usytuowanym w północno-zachodniej części stanowiska przy betonowej drodze odkryto 2 szyby. Oznacza to, że w rejonie tym mamy do czynienia z kopalnią a obszar ten wymaga dalszych badań. Natomiast w środkowej części stanowiska założono 2 wykopy sondażowe H/86 i IV/86.

Wykop II/86 o powierzchni 55 m² sfinalizowany został pomiędzy betonową drogą "północną" a drogą "południową", na terenie nie zmierzonym przy ich budowie. Wystąpiły w nim 3 szyby. Na południe, w odległości 60 m od ww. sondazu założono wykop IV/86 o powierzchni 75 m². Odkryto w nim fragmenty kolejnych 8 szybów. W br. nie eksplorowano w całości żadnego z nowo odkrytych obiektów.

Badania określiły zasięg pola górniczego w kierunku zachodnim i wschodnim, dostarczając dalszych danych do odtworzenia jego kształtu.

Uzyskano materiał krzemienisty w ilości 7,951 egzemplarzy, wyróżniając 3,289 okazów przemysłowych. Przeprowadzono uzupełniające badania geofizyczne fragmentu pola górniczego. Badania prowadził mgr T. Herbich z Pracowni Stosowania Metod Geofizycznych IHKM PAN w Warszawie.

Materiał archeologiczny oraz dokumentacja z badań znajduje się w PAK PKZ O/Warszawa.

Badania będą kontynuowane.

WOJNOWO, gm. Kargowa
woj. zielonogórskie
Stanowisko 1

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury Materialnej
Zakład Archeologii Wielkopolski
w Poznaniu
Department of Sociology and Anthropology
Iowa State University /USA/

Badania prowadzi doc. dr hab. Michał Kobosiewicz /IHKM/ oraz prof. dr John Bower /BSU/. Finansowały IHKM PAN oraz WKZ w Zielonej Górze. Pierwszy sezon badań. Obocznisko z okresu środkowego holocenu /neolit?/.

Stanowisko położone jest na wschodniej krawędzi piaszczysto-żwirowej terasy Gniej Obrzy, ok. 1300 m na północ od drogi z Kargowej do Solechowa. Z wykopu I/88 o powierzchni 15 m² wydobyto 1.027 zabytków krzemlennych, w tym 5 rdzeni i 17 narzędzi retuszowanych. Materiał występował mniej więcej równomiernie w całej miąższości wykopu, do około 80 cm głębokości. W profilach wykopu, na głębokości około 70 cm od powierzchni wyraźnie widoczny jest poziom gleby kopalnej, z którą związane jest palenisko wytłone przepalonymi kamieniami o średnicy 80 cm.

Wśród krzemieni retuszowanych wyróżniono skrobacze, mikrotylczaki, trójkąty i wióry retuszowane. Gleba kopalna - wiążąca się z poziomem osadniczym - opada po skłonie w kierunku blisko sąsiadujących torów Gniej Obrzy.

Materiały przechowywane są w ZAW IHKM PAN w Poznaniu.

Badania będą kontynuowane.

ZAGWIZDZIE, gm.
woj. opolskie

patrz
paleolit i mezolit

ZARZYCA, gm. Kondratowice
woj. wrocławskie

Muzeum Archeologiczne
we Wrocławiu

Badania prowadziła mgr Olena Prus. Finansował WKZ we Wrocławiu. Ósmy sezon badań. Osada kultury lendzielskiej.

Zakończono II etap badań osady skierujący w kierunku rozpoznania zasięgu i charakteru zabudowy osiedla. Badania koncentrowały się w północno-wschodniej części stanowiska. Bezpośrednio nawiązano do wykopów przebadanych w ub. roku. Ogółem rozpoznano powierzchnię 5 arów a kierunek poszerzenia badanego obszaru wyznaczał odsłaniany sukcesywnie rząd podwójnych śladów po słupach, stanowiący relikt ogrodzenia otaczającego pierwotnie centralną partię osady. Obiekty towarzyszące to duże rowy wybierzykowe oraz pojedyncze obiekty gospodarcze. Ogółem przebadano 13 jam i 17 par śladów postępowych.

Wydobyto ponad 2 tys. ułamków ceramiki pochodzących m. in. z mis, amfor, pucharów na postej nóżce, naczyń szerokootworowych, wazienkowatych i czworokątnych. Znalaziono także 300 narzędzi i odpadów krzemlennych.

Materiał kamienny to rozcieracze, ułamki motyczek, toporków i steklerek, dębka oraz liczne fragmenty płyt szlifarskich oraz kamieni żarnowych. Pozyskano także kilka narzędzi-półfabrykatów oraz odpady w postaci czopów wierzących.

Wstępna analiza materiałów ujawniła kilka ułamków naczyń zasługujących na szczególną uwagę. Są to skorupy ozdobione ornamentem charakterystycznym dla najwcześniejszej fazy rozwoju kultury ceramiki węgowej kiutej na terenach południowych. Świadczy to o powiązaniach stylistycznych a zarazem chronologicznych między tymi dwoma zespołami naddunajskich kultur rolniczych. Równie znamienne jest fakt małego ułamków naczyń wykazujących cechy zdobnictwa późnolendzielskiego. Potwierdza to tezę, że osada w Zarzycy stanowi ognisko pośrednie między dolnośląskimi zespołami wczesnolendzielskimi /Janówek/ a późnolendzielską grupą jordanowską stosunkowo licznie reprezentowaną na tym terenie.

W zakresie realizacji programu badań II etapu zrekonstruowano przebieg ogrodzenia, rozpoznano także ogólnie rozplanowanie zabudowy osady.

Badania etapu II pozostają kwestią otwartą, umiarkowaną wyłącznie od uzyskania odpowiednich środków finansowych.

ZOFIPOLE, gm. Igolomia-Wawrzeńczyce
woj. krakowskie
Stanowisko 1

patrz
okres wpływów rzymskich